

1 ה'תתק"ח פאנינו סוחר
ממרוקן תביא לרומה:
משלי לא די

הגהות הב"ח

(א) נב' כולל רעהו. נ"ב
ובמהדורין דף ק"ג איתא
קולבאי
(ב) רש"י ד"ה ונדי וכו'
שהלצן שקורין קיטרא
שזו ממנו: (א) ד"ה בני
צירי וכו' שהו קרובין. נ"ב
ס"א קרוביו וס"א
קבורים: (ד) ד"ה כחמלא
וכו' ממנו. נ"ב פי' רש"י
צ"ב מלך מדו [נאסיה
ממרגמיץ קולמא:

מוסף רש"י

באתר דמרי ביתא תלא
דינייה. מקום שהלצין
מולה ללו. כולבא רעיא.
על רועה קולתיה תלה.
מדו תלה לנש, כמו
(כרמשת) מדו כרה
דממרגמיץ קולמא. ל"א
קדומיה מקדומו, כמו מקדה
של תרם (סנהדרין קמ).

מוסף תוספות

א. התפללו בבורתו. ר"ס.

פד: השוכר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא

ואפילו הכי. דלמר רבי אלעזר צרבי שמעון לעיל ספיקות שלכס כן: לא סמיך. דעמיה אהי מלצקס רחמים ומחילה ציסורין שמה
טובל בלחמ מן הכליקים: באורסא סו מיידין ליה שישין נמעי. צערכו היו מקפלין תחמיו צמסכו ס' לצדים שקורין פלשטי"ר:
משיכילי. כמין עריצות קטנות שמשמשין צהן מים ושופכין וצלשון לע"ז קונקר"י: ונגדי מסופיה שישין משיכילי דמא ויניא. ומושכין
מתחמיו ששים עריצות מללות דס וכאז דס לקוי שהלצין (א) שזו ממנו משחין שזא עליו: מיני לפדא. מיני מאכל שששים מתאליס:
אמר להו. למחלוציו: צישול סוריה.

ואפילו הכי לא סמיך רבי אלעזר ברבי שמעון
אדעתיה קביל עליה יסורי באורתא הוה מייבי
ליה שיתין נמטי לצפרא נגדי מתותיה שיתין
משיכילי דמא וכיבא למחר עבדה ליה

דביתהו שיתין מיני לפדא ואכיל להו וברי ולא הות שבקא ליה דביתהו למיפק
לבי מדרשא כי היכי דלא לדחקוהו רבנן באורתא אמר להו אחי ורעיי
בואו בצפרא אמר להו זילו מפני ביטול תורה יומא חד שמעה דביתהו אמרה
ליה את קא מיייתת להו עילויך כלית ממון של בית אבא אימרה אזלה לבית
נשא סליקו ואתו הנך [שיתין] ספונאי עיילו ליה שיתין עבדי כי נקטי שיתין
ארנקי ועבדו ליה שיתין מיני לפדא ואכיל להו יומא (ב) חד אמרה לה לברתה זילי
בקי באבוך מאי קא עביד האינדא אתיא אמר לה זילי אמרי לאמך שלגו גדול
משלהם קרי אנפשיה יהיתה כאניות סוחר ממרחק תביא לחמה אכל ושתוי
וברי נפק לבי מדרשא איתו לקמיה שתיין מיני דמא טהרינהו הוה קא מרגני
רבנן ואמרי סלקא דעתך לית בהו חד ספק אמר להו אם כמותי הוה יהיו כולם
זכרים ואם לאו תהא נקבה אחת ביניהם היו כולם זכרים ואסיקו להו (ג) ר' אלעזר
על שמיה תניא אמר רבי כמה פריה ורביה ביטלה רשעה זו מישאל כי הוה קא
ניחא נפשיה אמר לה לדביתהו ידענא בדרבנן דרתיחי עלי ולא מיעסקי בי שפיר
אוגנין בעיליתאי ולא תידחלין מינאי א"ר שמואל בר נחמני אישתעיא לי אימיה
דרבי יונתן דאישתעיא לה דביתהו דרבי אלעזר ברבי שמעון לא פחות מתמני
סרי ולא טפי מעשרין ותרין שנין אוגניתיה בעיליתא כי הוה סליקנא מעיננא ליה

במיייה כי הוה משתמטא ביניה הוה אתי דמא יומא חד חזאי ריחשא
דקא נפיק מאוניה חלש דעתאי איתחזי לי בחלמא אמר לי לא מידי הוה יומא
חד שמעי בזילותא דצורבא מרבנן ולא מחאי כדבעי לי כי הוה אתו בי תרי
לדינא הוה קיימי אבבא אמר מר מילתיה ומר מילתיה נפיק קלא מעיליתיה
ואמר איש פלוני אתה חייב איש פלוני אתה זכאי יומא חד הוה קא מינציא
דביתהו בהדי שבבתא אמרה לה תהא כבעלה (ד) שלא ניתן לקבורה אמרי רבנן
כולי האי ודאי לאו אורח ארעא איכא דאמרי רבי שמעון בן יוחאי איתחזאי להו
בחלמא אמר להו פרידה אחת יש לי ביניכם ואי אתם רוצים להביאה אצלי
אזול רבנן לאעסוקי ביה לא שבקו בני עכבריא דכל שני דהוה ניים רבי אלעזר
ברבי שמעון בעיליתיה לא סליק חיה רעה למתייהו יומא חד מעלי יומא
דכיפורי הוה הוה טרידי שדרו רבנן לבני (ה) בירי ואסקוהו לערסיה ואמטויה
למערתא דאבוה אשכחוה לעכנא דהדרא לה למערתא אמרו לה עכנא עכנא
פתחי פך ויכנס בן אצל אביו פתח להו שלח רבי לדבר באשתו שלחה ליה
כלי שנשתמש בו קודש ישתמש בו חול (ו) תמן אמרין באתר דמרי ביתא תלא
זייניה (ז) כולבא רעיא קולתיה תלא שלח לה נהי דבתורה גדול ממני אבל
במעשים טובים מי גדול ממני שלחה ליה בתורה מיהא גדול ממך לא ידענא
במעשים ידענא דהא קביל עליה יסורי בתורה מאי היא דכי הוה יתבי רבן
שמעון בן גמליאל ורבי יהושע בן קרחה אספסלי יתבי קמיהו רבי אלעזר בר'
שמעון ורבי ארעא מקשו ומפרקו אמרי מימיהן אנו שותים והם יושבים על
גבי קרקע עבדו להו ספסלי אסקינהו אמר להן רבן שמעון בן גמליאל פרידה
אחת יש לי ביניכם ואתם מבקשים לאבדה הימני אחתוהו לרבי אמר להן רבי
יהושע בן קרחה מי שיש לו אב יחיה ומי שאין לו אב ימות אחתוהו נמי לרבי
אלעזר ברבי שמעון חלש דעתיה אמר קא חשביתו ליה כוותי עד ההוא
יומא כי הוה אמר רבי מילתא הוה מסייע ליה רבי אלעזר ברבי שמעון מכאן
ואילך כי הוה אמר רבי יש לי להשיב אמר ליה רבי אלעזר ברבי שמעון כך
וכך יש לך להשיב זו היא תשובתך השתא היקפתנו תשובות (ח) חבילות שאין בהן
ממש חלש דעתיה דרבי אתא א"ל לאבוה אמר ליה בני אל ירע לך שהוא ארי
בן ארי ואתה ארי בן שועל והיינו דאמר רבי שלשה עונותינן הן ואלו הן אבא
ובני

מדרשא דימני אספסלי: פרידה אחת. בן אחד: לאצדה הימני. שמה תשלוט צו עין רעה: שאין לו אב.
ר"ס

דמיה אהי מלצקס רחמים ומחילה ציסורין שמה
טובל בלחמ מן הכליקים: באורסא סו מיידין ליה שישין נמעי. צערכו היו מקפלין תחמיו צמסכו ס' לצדים שקורין פלשטי"ר:
משיכילי. כמין עריצות קטנות שמשמשין צהן מים ושופכין וצלשון לע"ז קונקר"י: ונגדי מסופיה שישין משיכילי דמא ויניא. ומושכין
מתחמיו ששים עריצות מללות דס וכאז דס לקוי שהלצין (א) שזו ממנו משחין שזא עליו: מיני לפדא. מיני מאכל שששים מתאליס:
אמר להו. למחלוציו: צישול סוריה.

ואפילו הכי לא סמיך רבי אלעזר ברבי שמעון
אדעתיה קביל עליה יסורי באורתא הוה מייבי
ליה שיתין נמטי לצפרא נגדי מתותיה שיתין
משיכילי דמא וכיבא למחר עבדה ליה

דביתהו שיתין מיני לפדא ואכיל להו וברי ולא הות שבקא ליה דביתהו למיפק
לבי מדרשא כי היכי דלא לדחקוהו רבנן באורתא אמר להו אחי ורעיי
בואו בצפרא אמר להו זילו מפני ביטול תורה יומא חד שמעה דביתהו אמרה
ליה את קא מיייתת להו עילויך כלית ממון של בית אבא אימרה אזלה לבית
נשא סליקו ואתו הנך [שיתין] ספונאי עיילו ליה שיתין עבדי כי נקטי שיתין
ארנקי ועבדו ליה שיתין מיני לפדא ואכיל להו יומא (ב) חד אמרה לה לברתה זילי
בקי באבוך מאי קא עביד האינדא אתיא אמר לה זילי אמרי לאמך שלגו גדול
משלהם קרי אנפשיה יהיתה כאניות סוחר ממרחק תביא לחמה אכל ושתוי
וברי נפק לבי מדרשא איתו לקמיה שתיין מיני דמא טהרינהו הוה קא מרגני
רבנן ואמרי סלקא דעתך לית בהו חד ספק אמר להו אם כמותי הוה יהיו כולם
זכרים ואם לאו תהא נקבה אחת ביניהם היו כולם זכרים ואסיקו להו (ג) ר' אלעזר
על שמיה תניא אמר רבי כמה פריה ורביה ביטלה רשעה זו מישאל כי הוה קא
ניחא נפשיה אמר לה לדביתהו ידענא בדרבנן דרתיחי עלי ולא מיעסקי בי שפיר
אוגנין בעיליתאי ולא תידחלין מינאי א"ר שמואל בר נחמני אישתעיא לי אימיה
דרבי יונתן דאישתעיא לה דביתהו דרבי אלעזר ברבי שמעון לא פחות מתמני
סרי ולא טפי מעשרין ותרין שנין אוגניתיה בעיליתא כי הוה סליקנא מעיננא ליה

6) בכמה כתיב ליתא
תיבת יומא חד, (ז) ונשין
יעקב איתא ואסיקו להו
אלעזר, (ח) בכת"י,
התי כבעלך שלא זכה
לקבורה, (ט) בכת"י, מרין
וכ"ה בערוך ערך מרין,
(ס) מטהרין ק"ג, (י) בערוך
ערך חבל ג' חבילות
התשובות, (יא) נד"ה משכילי
אמר ד"ה ונגדן, (יב) בע"י
איתא שילקוח,

הגהות הגר"א

[א] רש"י ד"ה רשעה.
[ב] ל"א כי עד שנים רבות
תל"מ:

לעזי רש"י

פלשטי"ר [פילטירי"ש].
לבי.
קונקר"י [אוקר"י]. אגן
ודלי.
קייטר"א [כב"ח]
[קייטר"א]. מוגלה.
בולז"א [בולוז"א]. חיק
עור של רועים (המשמש
להם גם לשיכיהו).

1 ויאמר י' על עובד את ה' תורתך אשר נתתי לפניך ולא שמעו בקולי ולא ידעו את ידעיהו ט יב
2 כלב נבון תנוח חכמה וקרב כסילים תדע: משלי יד לג
3 קטן וגדול שם הוא ועבד חפשי מאדיו: איוב ג יט

מוסף רש"י
ושדינא. וזענא (מכובות טז). וגדילנא גיבתי. מקלע אני ממזנות, תוסה לו (נ"ב בג) אין פוסקין נשפין ליוניס (טו).
ואריבנא מגילתא. ומתקן אני קלפסי. חייבנא ממוקן, ונס עולה (ד) נמי כמי ערות מלכ לא ריבן לנא למחא (מכובות טו). לא תהא כזאת בישראל. לומר של אומר כדכר זה לעולם (טו). בר נפחא. ר' יוחנן דמיקר בר נפחא צבולא ש"ס נחלה למורי דלבו של ר' יוחנן הי נפחא ולהי מיקרי בר נפחא, ואי דמפרשי בר נפחא על שם יופי (סנהדרין צג). אשטר לך משטר. מחטבת על השן (חולין קה).

מוסף תוספות
א. לפיכך. ר"פ. ב. וכן ת"ח בין עם הארץ התורה מקשקשת בו לפי שאין דרכה לנוח שם אבל ת"ח בן ת"ח דרכה לנוח שם. ר"פ. ג. וכדאמרי באגדה שאין הקב"ה מחיה מתים לעתיד אלא ע"י הטל דכתיב וישע"ה. טו. יחיו מתוך גור. שמתק נסם היעשי"ה.

אסתירא בלגנא קיש קיש קריא. מפרש ריב"ל לפי שאין דרך זון להניח בלגין א"ל הוא מקשקש ואם היה מניחו בלגניקי מדרכו להיות שם לא היה מקשקש: **כי מטא [דמיבר] מחיה המתים רגש ע"מא.** אע"ג דלכא נמי מחיה המתים מקמי משיב הרוח אומר ר"ת משום דתמיית המתים לא היו אלא ע"י טל ג ועי"ל דמשיב הרוח ומוריד הגשם נשז זיקא ותמא מיטרא משום שזו עיקר תפלת הרוח והגשם שבזכרה זו אכל תמיית המתים עיקרה היא בתמייתם: ואיתסי

אמרו חכמים: מי האיש החכם: אמרו הנביאים. אשר דבר פי ה' אליו: שלא זכרו בתורה חסידים. כשהיו עוסקין בתורה לא היו מצרכין לפניהם. קרא יתירא דאשר נתתי לפניכם קא דרש בזכר אשר א' (נמן לנו תורה אמת) שהיא לפניכם של דברי תורה וכו' דלא מצרכין גליא דשמיהו שאינה מתנה חשובה להם: **סודע.** מודיע לכל ומתפאר בזמנה: **זן עם הארץ.** היינו בקרב כסילים משפחת כסילים: **איסתירא בלגנא.** סלע אחד בלגנא: **קיש קיש קריא.** מתקשקש ומשמיע קול ואם היה מלא סלעים לא היה משמיע קול: **מזיין מערפא דרבנן.** שלא יכשלו כהנים לעצור עליהם ולהאליה שלא תאדע תקלה על ידי דיקים: **אינעמא זמניה.** לא יכול למנוח מקומה: **ריבנא.** לחכמים. לשון (מ"ק דף ו'): המרביץ שדהו משקה: **רבי חנינא.** ב"ר חמא: **שדינא קישנא.** זורע אני זרעוני פשתן: **שדינא.** משליך: **וגדילנא נישצי.** וקולע אני ממנו רשמות ומכמורות: **ווידינא טבי.** ואני נד זכיים: **ואריבנא מגילתא.** ומתקן אני מערומייהו קלפסי: **וסליקנא למא.** למקום שאין למלמי מיוקום: **לחמשה יוקי.** לכל אחד ספרו: **ומסנינא.** על פה שימא סדרי משנה לשימא יוקי: **אקרו אהדי.** לימדו זה את זה מ מקראות: **ואפטו אהדי.** לימדו זה את זה סדרו: **לא ספא כואס בישראל.** לא תאמר זאת בישראל: **אמש נראה לי.** בחלוס: **פקוע.** ויושב שישיבה של מעלה: **ור' יוחנן אלל ר' חייא לא.** אמרתי אני וכי אין ר' יוחנן רחוי לשב אלל ר' חייא: **וערויני.** מרגוש לפידין: **דמפרא הוו שפירין עיניו.** צנקר ראימי את עיניו יפות וערבו ראימי דומות כאלו נשרפו צאור: **אמרי ליה.** אמרתי לו: **דאמרי.** אמרתי לאליהו: **גוסקתא קמדרא:** בוטיעי. ניצויות אישטנציליו"ש צלע"ו: **מסני' (ט) דמר קמסנינא.** תוספתא של דלוי שסדרה לשה סדרים אני שונה תמיד. דר' חייא סדרה לתוספתא כדאמרי צעלמא"ט רבי לא שנהא ר' חייא מנא ליה ואמרי"ט כל מתניתא ללא מיתניא צי ר' חייא ור' אושעיא לא תוסבו מינה צבי מדרשא: **סקפי נרחמי.** מרכין צתפלה: **ומייסי למשיח צלא זמניה.** לכך אין ניתן לי רשות להעמיק יחד: יש דוגמא. שמהא תפלתו נשמעת: **פולסי.** חצבת מלקוט: **שמואל ירחינאה.** הוא שמואל בר אבא חצירו של רב ועל שהיה בקי בקוד העיבור כדאמרי צמס' ר"ה (דף כ'): אמר שמואל יכילנא לתקוני כולה גולתא קרי ליה ירחינאה: **אימלי לך סמא.** בתוך העין: **אשטר לך משטר.** אמשך לך ע"ג העין. משטר מטפח"ט מוליו"ר צלע"ו כדאמרי גבי כותח הצבלי (חומן האדומי) צפסמיס (דף מד). משטר קשטר מטבול פמו: **גוספא.** קנה חלול: **סופי צי סדיא.** מחת מרשאומי וצוקע כח חוזק הסס והולך דרך ע"ס גולגלתו ומחומו עד עיניו: **הוה מלעטר רבי למיסמיה.** טרם ומתעסק לסומכו לפי שחכם בקי היה כל כך: **ולא הוה מספיעא מילתא.** שהיתה השעה נטרפת או לא היו החכמים נאספסי:

16 בכת"י איתא, א"ל, ט' כמות קב: א צ"ל ואמרינא. רש"ל, ד) בכת"י ובמכובות איתא, אמר ליה שמעון בריה אפילו מדבר א"ל אין א"ל ר' ישמעאל ב"ר יוסי ואפילו מבא, ט' מלשון המקרא (בישעיהו ג) מאורי זיקות. גליון הש"ס חולין קלד: ו) נ"י פשטי מברין לו ד"ה טבא וכי דלבו של ר"י י"י על שם זיפין, ו) נ"י מוס' לקמן פו. ד"ה ואיתסן, ו) נ"י מוס' לקמן פו. מברין לו ד"ה טבא וכי מעיט כד. כה: ו) נ"י זיל צמל צנו מכל העמים וע"י מספת סופריס פ"ג הלה ט' בדפודי, ט' מקרא, ו) נ"י מוס' כ' צ"ל מתנינא. רש"ל, ו) נ"י זיפין צ"ל. ו) נ"י מוס' קמא, ו) נ"י רש"ל.

הנהרות הב"ח
(א) נ"י בר סורמקי מו לי הוה: (ב) שם מופיע ליה נמחק: ל"ל וזות צי נמחק: (ג) רש"י י"ה שלא נכחו בו בכתב אשכ בהר בני ונתן לנו את תורתו שהיא לפנינו:

לעניו רש"י
אישטנציליו"ש [אישטנציליו"ש]. ניצויות. מוליו"ר (מוליו"ר). להרטיב. להשרות.

השוכר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא פו.

עין משפט
נר מצוה

ח א מ"י פ"ג מהלכות
טומאת רעם הל' ו
סמנ עשין רלד:
ב ב מ"י שם הלכה ט:

מוסף רש"י
אם בהרת קדמה לשער
לבן טמא. דהכא כתיב
קרא שער לנן צנהרת
(בחובות שה) דשער לנן
מסמני טמאה ובגון
שקדמתו צהרת, דכתיב
והיה נספק לנן צנהרת (נדח)
(ס' ספק. אם זה קדמ אם
זה קדמ (טוהדרין 19).
אנפקא. וזו כיצית וכן
שם הכלי (גיטין 100).

מוסף תוספות
א. שאמר לו אליהו שעל
ידו תמחה בגאולה מוס'
מנילה נד.

ואיתסין (לעיל) והא דחזיניהו לעיניה דהוה מתרחק לפי שעדיין היה ניכר אי נמי לאחר זמן סיפר לו קר: **אוקמינהו** (א) לפני התיבה. שלשמן כדדרשי במדרש (י) דצמעינת לצור יודעין לפני המיזה שלשה כדכתיב (שמות יז) וידי משה כצדים והלך וחסר וגו': **אחתינהו** רבני חייא ובניו. ואע"ג דמני צמגיילה (דף נד: ועס ד"ה שפלתה) אינן מורידין לפני המיזה לא מאנשי חיפא ולא מאנשי צית שאן שקרין לאלפין עיינין ולעיינין אלפין ור' חייא לא היה יכול לומר וחסיתי כדאמר התם ה"מ היכא דאפשר צלחר הכא לא היה אפשר צלחר **רבני שמעון בן חלפתא** בע"ז בשר הוה. משום ר' אלעזר צרי שמעון דהוה בעל צער נקט נמי האי עובדא ומה שהמתין עד כאן לפי שכל דצר צדוק לתיצרו עד כאן: **דאי** אמר דהו קדימו ואייתי לבו אמרו ציה לא. פי' אי אמר קדימו להשכים מעלות השחר דאייתי לבו ריפתא ואנפקא ולא מתצטלו ממלאכתם אמרי ליה לא אלא צהקן הסמה נאלכו ואח"כ נעשה מלאכתנו ואית ספרים דגריסי דאי אמרי להו קדימו ואמי צתריכו אמר ליה לא וה"פ פועלין הוה להם לאכול ריפתא או אנפקא ציתו של צעה"צ קודם שיעשו מלאכה ואם אמר להם אל מתצטלו אלא לבו עמה צהדה כל זמן שאין המאכל מוזמן ושם איצי לכס ריפתא ואנפקא אמרי ליה לא אלא עמה נאלכו צצית וכן לגירסא ראשונה יש לפרש כן:

מוסף רש"י
אם בהרת קדמה לשער לבן טמא. דהכא כתיב קרא שער לנן צנהרת (בחובות שה) דשער לנן מסמני טמאה ובגון שקדמתו צהרת, דכתיב והיה נספק לנן צנהרת (נדח) (ס' ספק. אם זה קדמ אם זה קדמ (טוהדרין 19). אנפקא. וזו כיצית וכן שם הכלי (גיטין 100).

חכים יתקרי ורבי לא יתקרי ואסו רבני על ידו תהא רבי ור' נתן סוף משנה רב אשי ורבינא סוף הוראה וסימנך יעד אבוא אל מקדשי אל אבינה לאחירתם אמר רב כהנא אישתעי לי רב חמא בר ברתיה (ד) דחמא רבה בר נחמני אגב שמדא נח נפשיה אכלו ביה קורצא בי מלכא אמרו איכא חד גברא ביהודאי דקא מבטל תריסר אלפי גברי מיישראל ירהא בקייטא וירחא בסתוא מכרנא דמלכא שדרו פריסתקא דמלכא בתריה ולא אישכחיה ערק ואול מפומבדיתא לאקרא מאקרא לאגמא ומאגמא לשחין ומשחין לצריפא ומצריפא לעינא דמים ומעניא דמים לפומבדיתא בפומבדיתא ואשכחיה איקלע פריסתקא דמלכא לההוא אושפיזא דרבה (ז) קריבו תכא קמיה ואשקוהו תרי כסי ודליוה לתכא מקמיה הדר פרצופיה לאחוריה אמרו ליה מאי נעביד ליה גברא דמלכא הוא אמר להו קריבו תכא לקמיה ואשקוהו חד כסא ודליוהו לתכא מקמיה ולתסי עברו ליה הכי ואתסי אמר מידע ידענא דגברא דקא בעינא תכא (ח) הוא בחיש אבתריה ואשכחיה אמר אולינא מהא אי מקטל קטלו לההוא גברא לא מגולינא ואי נגידי מנגדין ליה מגולינא אתיוהו לקמיה עייליה לאדרונא וטרקיה לבבא באנפיה בעא רחמי פרק אשיתא וקא אויל לאגמא הוה יתיב אגירדא דדקולא ערק גרים (ט) קא מפילגי במתיבתא דרקינא (א) אבם (ב) בהרת קודמת לשער לבן טמא ואם שער לבן קודם לבהרת טהור ספק הקב"ה אומר טהור וכולהו מתיבתא דרקינא אמרי צממא ואמרי מאן נוכח נוכח רבה בר נחמני דאמר רבה בר נחמני אני יחיד בנגעים אני יחיד באהלות שדרו שליחא בתריה לא הוה מצי מלאך המות למקרב ליה מדלא הוה קא פסיק פומיה מגרסיה אדהכי נשב זיקא ואויש ביני קני סבר גונדא דפרשי הוה אמר תינח נפשיה דההוא גברא ולא ימסר בידא דמלכותא כי הוה קא ניחא נפשיה אמר טהור טהור יצאת בת קול ואמרה אשריך רבה בר נחמני שנופך טהור ויצאתה נשמתך בטהור נפל פתקא מרקיעא בפומבדיתא רבה בר נחמני נתבקש בישיבה של מעלה נפקו אביו ורבא וכולהו רבנן לאיעסוקי ביה לא הוו ידעי דוכתיה אזלו לאגמא חזו צפרי דממללי וקיימי אמרי שמע מינה התם הוא ספרוהו תלתא יומי ותלתא (י) לילותא נפל פתקא כל הפורש יהא בנידוי ספרוהו שבעה יומי נפל פתקא לבו לבייתכם לשלום ההוא יומא דנח נפשיה דלייה זעפא ודרי לההוא טייעא כי רכיב גמלא מהאי גיסא דנחר פפא ושדייה דהך גיסא אמר מאי האי אמרי ליה נח נפשיה דרבה בר נחמני אמר לפניו רבונו של עולם כולי עלמא דידך הוא ורבה בר נחמני דידך את דרבה ורבה דידך אמאי קא מחרבת ליה לעלמא נח זעפא רבי שמעון בן חלפתא בעל בשר הוה יומא חד הוה חמימא ליה הוה סליק ויתיב אשינא דטורא אמר לה לברתיה בתי הניפי עלי במניפא ואני אתן לך ככרין דנרד אדהכי נשבא זיקא אמר כמה ככרין דנרד למרי דיכי: הכל כמנהג המדינה וכו': הכל לאתויי מאי לאתויי באתרא דנהיגי מכרך ריפתא ומשתה (א) אנפקא דאי אמר להו קדימו ואייתי לבו אמרו לו לא כל כמינך; מעשה ברבן יוחנן בן מתיא שאמר לבנו צא ושכור וכו': מעשה לסתור חסורי מחסרא והכי קתני ואם פסק להן מוונות ריבה

רוח זה: (א) אנפקא. כלי ממוק רביעית: מעשה לפסוק. וכי דרך צני אדם להציא צרישא הכל כמנהג המדינה ותנא מעשה אפילו אמה עושה להם כסודות שלמה כו': ריבה

ה"ג חכים איסקרי רבי לא חסקרי: (א) ספרא דאדם הראשון. שהראהו הקב"ה (ט) דור דור וסופריו דור דור ודורשיו דור דור ומכמיו: רבי ורבי נתן סוף המשנה. כל זה כמובן לשם: סוף המשנה. סוף תנאים. עד ימינהו אמרו איש את דבריו צצית שמועה שמועה לצדה ולא היו מסכתות סדורות וסדר (י) וקצב על הסדר והס כללו האמור צצרות שלפניהם וסדרו את המסכתות ואחריהם לא יסיפו אלא מעט: סוף הוראה. סוף כל האמוראין. עד ימייהם לא היתה גמרא על הסדר אלא כשהיתה שאלה נשאלת צטעם המשנה צצית המדרש או שאלה על מעשה המאורע צצין ממון או איסור והיתר כל אחד ואחד אומר טעמו ורצו אשי ורבינא סדרו שמועות אמוראין שלפניהם וקצבו על סדר המסכתות כל אחד ואחד אלא המשנה הראויה והשנויה לה (ב) והקשו קושיות שיש להשיב ופירוקים שראויים לתרץ הם והאמוראים שעמהם וקצבו הכל צממ' כגון איתיציה מתיציי ורמיניה איציעא להו והמירוים שעליה מה ששירו אותן שלפניהן ואותן שאמרו לפניהם הקושיות והמירוין שעליהם לא קצעום צממ' על סדר המסכתות והמשנה שסידר רבי וצאו רב אשי ורבינא וקצעום: וסימנך עד אבוא אל מקדשי אל (ט) מקדשי סימנך דרב אשי. אצינה סימנך דרבינא. לאחריהם סימן סוף הוראה: רבה בר נחמני. בר פלוגמיה דרב יוסף: אגב שמדא

נה נפשיה. מחמת אימת מלכות מת: (א) מבעל וכו'. שנקצצין אליו (ב) צניסן ותשרי לשמוע דרשות של פסק ושל חגים וכשמצטקין שלוחי המלך לצבות המס וגולגולת של כל חדש וחדש אינם מנלאים צצמיהם: פריסתקא. שליח: איקלע פריסתקא. לזון צלותו פונדק שהיה רבה נחמא ו: אשקיה פרין כסי ודליוה לפכא. ושדים הממונים על הזוגות מוזיקין את השומה וזוגות וצני הצית לא נמכוות לכך: אמרו לו. צני הסונדק לרבה מאי נעביד: נגודי מנגדי לי. וחס יסרוני ציסורים אגלה: וערקיה נכצא. סגר הדלת: פרק אשיתא. נפלה החומה: אגירדא דיקלנא. על גזע דקל קאין: אם צהריס קדמה לשער לנן טמא. דשער לנן שפרח צו הוה סימן לטומאה כדכתיב (ויקרא י) והנה הספך שער לנן צצהרת: טבור. לפי מה שכתוב צמורה: גונדא. גדוד של פרשים שמחפשין אחריהם: צפומדיהא. והוא ראש ישיבה צה: מטללי. עושין אל צנפסיהן: דלי זעפא. גצה רוח סערה: אם דרבה. אתה אוהבו של רבה: רבי שמעון בן חלפתא כו'. משום דליירי צרישא דאגדתא צצעלי צצר נקט לה: נכרין דנרד. אגודות של נרד והוא עשוי כציבולין: למרי דיכי. לצעלו של מעשה על דבריו לסותרו דקמני

תורה אור השלם
1 עד אבוא אל מקדשי אל אבינה לאחרייהו: תהלים עז י

הנהרות הב"ח

(א) רש"י ד"ה דקא נבעל וכו' צניסן. צניסן וכו' ומת' (ב) רש"י צניסן דף ק"ז ע"ב (ג) רש"י צניסן דף ק"ז ע"ב (ד) רש"י צניסן דף ק"ז ע"ב (ה) רש"י צניסן דף ק"ז ע"ב (ו) רש"י צניסן דף ק"ז ע"ב (ז) רש"י צניסן דף ק"ז ע"ב (ח) רש"י צניסן דף ק"ז ע"ב (ט) רש"י צניסן דף ק"ז ע"ב (י) רש"י צניסן דף ק"ז ע"ב (יא) רש"י צניסן דף ק"ז ע"ב (יב) רש"י צניסן דף ק"ז ע"ב (יג) רש"י צניסן דף ק"ז ע"ב (יד) רש"י צניסן דף ק"ז ע"ב (טו) רש"י צניסן דף ק"ז ע"ב (טז) רש"י צניסן דף ק"ז ע"ב (יז) רש"י צניסן דף ק"ז ע"ב (יח) רש"י צניסן דף ק"ז ע"ב (יט) רש"י צניסן דף ק"ז ע"ב (כ) רש"י צניסן דף ק"ז ע"ב

רבינו חננאל

(שבע דקא) טיפלי בריקעא, אם (בהרת קודמת) לשער לבן טמא, אם שער (לבן) קודם לבהרת טהור, ספק. ה[ק]ן[ב]ה[י] אומי טוהרו, וכו' פירי הכת של צדוקים (שהיה) בקרוב לשכינה היתה (אומרת) טהור, וכל מתיבתא דרקינא, פירי שאר כיתות של צדיקים, וכו'. פירי בחלום) נראה לו לרבה בר נחמני כדן שיצא מן העולם בישורב ותחת רוחו.